

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1To/11/2014
Identifikačné číslo spisu:	9014898984
Dátum vydania rozhodnutia:	04.03.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9014898984.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Reného Štepánika v trestnej veci proti obžalovanej X. R. , pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, o odvolaní obžalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 19. mája 2014 sp. zn. 2T 13/2005 na neverejnom zasadnutí konanom dňa 4. marca 2015 v Bratislave, takto

rozhodol:

Podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 z r u š u j e s a napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 259 ods. 1 Tr.por. účinného do 31. decembra 2005 vec sa v r a c i a súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Trnave bola obžalovaná X. R. uznaná vinnou zo spáchania trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 /ďalej len Tr. zák./, na tom skutkovom základe, že

dňa 10.02.1998 v Nitre podala návrh na vykonanie exekúcie súdnej exekútorke JUDr. A. B., za spoločnosť I., s.r.o., v sume 9.500.000,- Sk s príslušenstvom voči spoločnosti Agrobio-Air Nitra, s.r.o., a to na základe notárskej zápisnice č. NZ 25/98 zo dňa 29.01.1998, v ktorej sa konateľ spoločnosti Agrobio Air Nitra Q. E. zaviazal zaplatiť sumu 9.500.000,- Sk do 02.02.1998, ktorú sumu si mala firma Agrobrio Air Nitra, s.r.o. požičať od firmy Logic Consultants - Slovakia, s.r.o. na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 05.01.1998, hoci pôžička nebola vôbec poskytnutá; následne bola exekúcia zrealizovaná na základe poverenia Okresného súdu v Nitre č. En 607/98 a to predajom majetku firmy Agrobio-Air Nitra, s.r.o., čím obžalovaná X. R. spôsobila firme Agrobio-Air Nitra, s.r.o. škodu v sume najmenej 9.288.824,- Sk.

Krajský súd za to obžalovanej uložil podľa § 250 ods. 5 Tr.zák. s použitím § 40 ods. 1, 5 Tr.zák. trest

odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 3 (troch) rokov podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák./.

Poškodený Q. E. bol s nárokom na náhradu škody odkázaný podľa § 229 ods. 1 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 /ďalej len Tr. por./ na konanie vo veciach občiansko-právnych.

V zákonnej lehote určenej v ustanovení § 248 ods. 1 Tr. por. podala proti tomuto rozsudku odvolanie obžalovaná X. R..

V odôvodnení svojho odvolania podaného prostredníctvom obhajcu uviedla, že podľa jej názoru sa prvostupňový súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, pretože dôkazy nevyhodnotil dôsledne podľa § 2 ods. 6 Tr. por. Vyjadrila námietku voči viacerým pochybeniam a nedostatkom v konaní, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Predovšetkým namietala skutočnosť, že súd prvého stupňa nevykonával dokazovanie prečítaním listinných dôkazov, hoci v odôvodnení rozsudku na tieto dôkazy poukazuje. Rovnako absentuje vyhodnotenie výpovede svedkyne JUDr. S., ktorá bola na hlavnom pojednávaní dňa 19. mája 2014 vypočutá. Súd nevykonával dokazovanie ani vypočutím O. J., resp. prečítaním jeho výpovede z prípravného konania, napriek tomu, že od 11. septembra 2001 do 2. júna 2005 bol konateľom spoločnosti Agrobio Air Nitra spol.s r.o. a ktorého výpoveď je relevantná z hľadiska otázky náhrady škody, keďže poškodenou stranou podľa znenia skutkovej vety mala byť právnická osoba a nie Q. E. ako fyzická osoba.

Skutková veta, podľa názoru odvolateľky, vôbec neobsahuje popis konania, „ktorým by uvádzala inej osobe nepravdivé skutočnosti a neobsahuje ani to, ktorá osoba mala v dôsledku omylu vykonať majetkovú dispozíciu“. Svedok Q. E. ako konateľ uvedenej spoločnosti od počiatku konania uvádzal, že zmluvu o pôžičke uzatvoril dobrovoľne a vedomo, uznal svoj dlh so súhlasom na exekúciu a teda nebol zo strany obžalovanej žiadnym spôsobom uvádzaný do omylu. Sám uznal neexistujúci záväzok a konal bez dodržania obvyklej miery opatrnosti a ak došlo ku škode na majetku spoločnosti, tak len v súvislosti s porušením jeho povinností. Z výpovedí svedka vyplýva, že to nebola obžalovaná, ktorá by podmieňovala poskytnutie finančných prostriedkov podpisom notárskej zápisnice o uznaní dlhu. Z jeho výpovedí je zrejme pasívne vystupovanie obžalovanej a na druhej strane výrazná aktivita a zainteresovanosť svedkyne JUDr. A. B.. Z napadnutého rozsudku nie je zrejme, na základe akých skutočností súd ustálil obžalovanú ako osobu, ktorá podala návrh na výkon exekúcie. Naproti tomu svedok Q. E. mal vedomosť o prebiehajúcej exekúcii a napriek tomu v procesnom postavení povinného námietky voči nej nepodal.

Obžalovaná tiež namietala, že základom posudzovanej veci bol súkromnoprávny vzťah a z tohoto pohľadu nie je možné klásť jej za vinu naplnenie skutkovej podstaty trestného činu. V takomto prípade má byť trestné právo uplatnené až ako krajný prostriedok a nemôže slúžiť ako prostriedok nahradzujúci ochranu práv jednotlivca. V závere písomného odôvodnenia odvolania namietala, že z napadnutého rozsudku nie je zrejme, na základe akých skutočností súd prvého stupňa ustálil výšku škody.

Na základe týchto dôvodov obžalovaná navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a následne aby ju v celom rozsahu spod obžaloby oslobodil.

Predseda senátu prvostupňového súdu v zmysle § 314 Tr. por. doručil rovnopis odvolania obžalovanej ostatným stranám s upozornením, že sa môžu k odvolaniu vyjadriť.

V písomnom vyjadrení zo dňa 25. júla 2014 /doručeného krajskému súdu dňa 29. júla 2014/ Q. E. k odvolaniu obžalovanej uviedol, že z vykonaného dokazovania v prípravnom konaní i na hlavnom pojednávaní vyplýva, že jej konaním boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu a v tomto smere sa stotožnil s tvrdeniami súdu uvedenými v odôvodnení rozsudku.

Prokurátor krajskej prokuratúry vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu obžalovanej uviedol, že rozsudok krajského súdu považuje za zákonný a vecne správny, a preto odvolanie považuje za

nedôvodné.

Na podklade takto podaného odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 254 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým mohol odvolateľ podať odvolanie, i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, prihliadajúc pritom i na vady, ktoré neboli odvolaním vytýkané a zistil, že napadnutý rozsudok trpí vadami pre neúplnosť skutkových zistení, pretože krajský súd nevzal do úvahy všetky okolnosti významné pre rozhodnutie a na objasnenie veci treba vykonávať ďalšie dôkazy. Preto bolo potrebné rozsudok krajského súdu zrušiť z dôvodov uvedených v § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. a vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol /§ 259 ods. 1 Tr. por./.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že odvolanie obžalovanej X. R. je v celom rozsahu dôvodné.

Primárne najvyšší súd považuje za potrebné zdôrazniť, že krajský súd nevykonával na hlavnom pojednávaní všetky dostupné a potrebné dôkazy a tieto následne náležite jednotlivo aj vzájomne nevyhodnotil tak, aby dospel ku správnym a úplným skutkovým záverom, ktoré by zodpovedali výsledkom vykonaného dokazovania.

Podľa § 2 ods. 5 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. S rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy, nečakajúc na návrh strán. Priznanie obvineného nezabavuje orgány činné v trestnom konaní povinnosti preskúmať všetky okolnosti prípadu.

Podľa § 213 ods. 1 Tr. por. posudky, správy štátnych a iných orgánov a ďalšie listiny, ktorými sa vykonáva dôkaz, sa na hlavnom pojednávaní prečítajú a umožní sa do nich nazrieť stranám, a ak je to potrebné, aj svedkom a znalcom.

Podľa § 214 Tr. por. obžalovaného a poškodeného sa treba po vykonaní každého dôkazu opýtať, či sa chce k nemu vyjadriť, a jeho vyjadrenie sa zapíše do zápisnice.

Prvostupňový súd vychádzal pri ustálení viny obžalovanej najmä z výpovedí svedka Q. E. a z obsahu listinných dôkazov zadokumentovaných v trestnom spise, týkajúcich sa žalovaného skutku.

Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku Krajského súdu v Trnave síce vyplýva, že súd prvého stupňa mal vykonať dokazovanie „oboznámením sa s listinnými dôkazmi“, avšak z obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní je zrejmé, že dokazovanie prečítaním všetkých relevantných listinných dôkazov zadokumentovaných v trestnom spise v zmysle ustanovenia § 213 ods. 1 a § 214 Tr. por. vykonané nebolo. V takom prípade súd ani nemohol vykonať hodnotenie týchto dôkazov tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 2 ods. 6 Tr. por. a ako sa to rozporne uvádza v odôvodnení rozsudku. V tomto smere je odvolacia námietka obžalovanej správna a plne odôvodnená.

Rozpor je aj v znení skutkovej vety ustálenej súdom prvého stupňa a obsahom vykonaného dokazovania, a to v jeho esenciálnej časti, keď je v nej uvedený text „... hoci pôžička nebola vôbec poskytnutá“.

Z výpovedí svedkov MVDr. I. S. a Ing. I. S. totiž vyplýva, že finančná suma 9,500.000,-Sk mala byť Q. E. reálne vyplatená, naproti tomu ale Q. E. vo svojej výpovedi uviedol, že peniaze mu odovzdané v skutočnosti neboli. Súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku /na str.4/ konštatuje, že z listinných dôkazov vyplýva, že ani jedna z obchodných spoločností - I., s.r.o., E., s.r.o. a ani E., s.r.o. „reálne poskytnúť pôžičku vo výške 9,500.000,-Sk nemohla“, pričom tvrdenia svedkov MVDr. I. S. a Ing. I. S. o prevzatí peňazí nebolo možné potvrdiť a ani vyvrátiť výsluchom svedka Q. S., ktorý mal byť tou osobou, ktorá mala finančné prostriedky poskytnúť obžalovanej a Ing. I. S.. Odhliadnuc od skutočnosti,

že súd nevykonával dokazovanie prečítaním listinných dôkazov, explicitne konštatoval, že na základe výsledkov vykonaného dokazovania nebolo celkom jednoznačne a nepochybné preukázané, či predmetná finančná čiastka skutočne vyplatená bola. Súčasne treba zdôrazniť, že skutočnosť, či bola konateľovi spoločnosti Agrobio-Air Nitra s.r.o. pôžička reálne poskytnutá, teda či mu boli finančné prostriedky v sume 9,500.000,-Sk skutočne odovzdané, je z hľadiska naplnenia pojmových znakov žalovaného trestného činu zásadná.

V danej súvislosti treba tiež pripomenúť, že v rozpore s vyššie uvedeným konštatovaním krajského súdu o insolventnosti firiem je výpoveď svedkyne Ing. X. Z. /č.l. 990-991/, ktorá na hlavnom pojednávaní krajského súdu dňa 22. mája 2013 okrem iného uviedla, že nemôže vylúčiť možnosť, že Ing. S. /firma E., resp. E./ poskytol pôžičku, pretože „robil aj veľké obchody“ a mala vedomosť o tom, že v minulosti „údajne realizoval aj nejaké lietadlo“.

Obžaloba kladie obžalovanej za vinu, že podala návrh na vykonanie exekúcie súdnej exekútorke JUDr. A. B., avšak doposiaľ vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, kto takýto návrh podal a najmä či to urobila práve obžalovaná. Podpis na návrhu na vykonanie exekúcie sa javí ako podpis obžalovanej /ona sama to nepotvrdila, ale ani nevyvrátila/, nie je ale preukázané, kto tento návrh podal, resp. kto ho doručil súdnej exekútorke JUDr. A. B.. Ona sama to vo svojej svedeckej výpovedi uviesť nevedela.

Na hlavnom pojednávaní bola v procesnom postavení svedka vypočutá aj notárka JUDr. S., ktorá vyhotovovala notársku zápisnicu č. NZ 25/98 z 29. januára 1998. Chybou súdu prvého stupňa je, že jej výpoveď vôbec nevyhodnotil, a to aj v kontexte s ostatnými dôkazmi. Aj v tejto časti si odvolací súd osvojil argumentáciu obžalovanej.

Najvyšší súd musí tiež konštatovať, že z doposiaľ vykonaného dokazovania /aj keď neúplného/ je zrejmé, že obžalovaná X. R. sa javí ako osoba, ktorá nemala hlavnú iniciatívu pri vykonávaní jednotlivých činností súvisiacich s údajným poskytnutím pôžičky spoločnosti Agrobio-Air Nitra, resp. pri spisovaní notárskej zápisnice zo dňa 29. januára 1998, resp. pri iniciovaní exekučného konania a nie je zrejmé, či vôbec nejaké aktivity v tomto smere vykonávala. Je treba prisvedčiť jej odvolaciemu tvrdeniu, že hlavné aktivity prevažne vykonávali iné osoby a to najmä JUDr. A. B. a MVDr. I. S.. Z tohoto pohľadu nie je možné vylúčiť alternatívu, že X. R. bola len tzv. nastrčenou osobou, pričom iniciátorom a faktickým realizátorom transakcie boli iné osoby. Takáto úvaha je ale len jednou z možných alternatív a za daného stavu dôkaznej situácie je skôr iba v rovine indícií a nie nepochybné a jednoznačne preukázaných okolností.

Uvedené skutočnosti nepochybné svedčia o značných pochybnostiach vo vzťahu ku konaniu obžalovanej X. R. popísanému v skutkovej vete napadnutého rozsudku a z tohto pohľadu potom najvyšší súd hodnotí napadnuté rozhodnutie ako predčasné. Závažnou vadou napadnutého rozsudku, ako to už bolo konštatované, je nesprávne uvedená skutková veta /zrejme len paušálne prevzatá z obžaloby/, ktorá musí reflektovať len tie alternatívy konania obžalovanej, ktoré boli zistené dokazovaním a nie aj tie, ktoré vo výsledkoch dokazovania nemajú žiadnu oporu.

Keďže napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave obsahuje vyššie uvedené vady, ktoré sa dotýkajú jeho skutkových záverov, najvyšší súd na podklade odvolania obžalovanej rozsudok v celom rozsahu podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. zrušil a podľa § 259 ods. 1 Tr. por. vec vrátil Krajskému súdu v Trnave, aby ju znovu prejednal a rozhodol.

Úlohou súdu v rámci opätovného prejednávania veci bude vykonať dokazovanie v potrebnom rozsahu, prinajmenšom v akom bolo vykonané v prípravnom konaní. To sa týka aj prečítania všetkých relevantných listinných dôkazov, tieto dôkazy dôsledne vyhodnotiť jednotlivo i v kontexte so všetkými ostatnými vo veci vykonanými dôkazmi a až potom vo veci, v súlade s výsledkami dokazovania, meritórne rozhodnúť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.